

Голові разової спеціалізованої вченої ради
в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору наук з державного управління,
професору
М.М. Миколайчуку

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора наук з державного управління, професора кафедри менеджменту та публічного управління Державного податкового університету **Васильєвої Олександр Іллівни** на дисертацію Липач Олени Олександрівни на тему: «Публічне управління містом в умовах сучасних викликів», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» Міністерства освіти і науки України на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації, зв'язок із науковими програмами, темами

Актуальність дисертаційного дослідження Липач Олени Олександрівни на тему: «Публічне управління містом в умовах сучасних викликів» зумовлена сучасними геополітичними, соціально-економічними, екологічними та інституційними трансформаціями, що в умовах збройної агресії РФ проти України та повоєнної відбудови, вимагають модернізації системи публічного управління міськими територіальними громадами. У таких умовах класичні моделі управління втрачають ефективність, що вимагає глибокого оновлення підходів до публічного управління розвитком міст, із фокусом на гнучкість, стійкість до криз, цифрову інтеграцію, стратегічне мислення представників органів публічної влади, ефективну взаємодію з громадою. Процеси модернізації мають забезпечити підвищення адаптивності, резильєнтності (стійкості), ефективності

та результативності публічного управління містом шляхом упровадження інноваційних управлінських інструментів, які виступають каталізаторами прогресивного розвитку українських міст, відновлення їхньої життєздатності та підвищення якості життя громадян на засадах принципу «build back better».

Разом з тим, попри наявність значної кількості наукових досліджень у сфері публічного управління містом, недостатньо розробленими залишаються питання впровадження таких інструментів публічного управління містом, які б інтегрували багатовекторні виклики у контексті функціонування та розвитку сучасних українських міст. Вказане зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цій сфері та визначає актуальність обраної теми дисертаційної роботи.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційному дослідженні, є достатньо обґрунтованими, логічно послідовними та базуються на ґрунтовному аналізі теоретичних і практичних аспектів публічного управління містом в умовах сучасних викликів.

Автором здійснено комплексне дослідження теоретичних засад публічного управління містом, розглянуто та адаптовано низку понять, розкрито їх сутність та зміст в контексті сучасних підходів до вирішення проблем управління містом в умовах сучасних викликів, проаналізовано нормативно-правову базу та визначено періоди розвитку нормативно – правового забезпечення публічного управління містом, що надало підставу для обґрунтування їх подальшого вдосконалення.

Важливою складовою є ґрунтовний аналіз нормативно-правового забезпечення управління містом в країнах ЄС в контексті адаптації до умов України. Наведено принципи адаптивного управління містом (стор. 37-39), що дозволило сформувати інноваційні підходи до побудови адаптивної моделі управління містом на засадах стійкості.

Водночас, результати дослідження відкривають перспективи для подальших наукових розвідок. Доцільним є поглиблення досліджень у напрямі розвитку інтегрованих підходів до публічного управління містом, які поєднують у собі ознаки кількох моделей залежно від викликів, потенціалу громади, рівня діджиталізації, стратегічних пріоритетів, політичного контексту, тощо. Перспективним є також розгляд моделей публічно-приватного партнерства та їх ролі в управлінні містом, використання стандартів BSG, ISO, сучасних інструментів стратегічного планування з використанням BSC на рівні міста. Дисертантка робить висновок про те, що публічне управління розвитком міста у XXI столітті виходить за межі класичної адміністративної моделі та трансформується у систему гнучкого, стратегічного та інноваційного впливу на урбанізовані простори. Ця система передбачає активну участь громади, використання цифрових технологій, інтеграцію foresight-методологій та здатність адаптуватися до глобальних і локальних викликів, забезпечуючи сталий розвиток та конкурентоспроможність міських територій.

Таким чином, наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достатньо аргументованими, взаємопов'язаними та відповідають сучасним потребам публічного управління містом в умовах сучасних викликів.

Наукова новизна одержаних результатів.

Заявлена автором наукова новизна є достатньо змістовною, структурованою та відповідає тематиці дисертаційного дослідження. Вона відображає комплексний підхід до вирішення актуальної науково-прикладної проблеми публічного управління містом в умовах сучасних викликів.

Позитивно слід відзначити, що автором досить добре систематизовано теоретичні засади публічного управління містом в умовах сучасних викликів. Важливим здобутком є розробка концептуальної моделі управління антикрихким містом - здатності міської системи не лише протистояти викликам, але й покращувати свої характеристики завдяки ним. Це досягається через свідоме

культивування різноманітності, модульності, здатності до навчання та швидкого зворотнього зв'язку, а також через систему показників, яка фіксує не лише результати, але й динаміку адаптивності.

Для українських міст модель є релевантною з огляду на масштаби викликів відновлення, потребу в європейській інтеграції та необхідність підвищення інституційної спроможності. Її практична цінність залежить від політичної волі, поетапного впровадження, розвитку компетенцій і тісної інтеграції з існуючими процесами стратегічного планування та бюджетування. Заслужовують на увагу механізми положення щодо зворотнього зв'язку та навчання, адже антикрихкість системи значною мірою залежить від якості та швидкості зворотнього зв'язку.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на емпіричну апробацію моделі в окремих територіальних громадах, розроблення деталізованих наборів антикрихкісних індикаторів та вивчення механізмів інституціоналізації кластерної взаємодії в умовах українського законодавства.

Загалом наукова новизна дисертаційного дослідження є обґрунтованою, має теоретичну та практичну цінність і відповідає сучасним напрямкам розвитку публічного управління та цифрової трансформації.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Основні результати дисертаційного дослідження Липач Олени Олександрівни отримали належне висвітлення у наукових публікаціях, що свідчить про повноту й системність апробації положень роботи. Нею опубліковано низку праць у фахових виданнях України – 4 статті, одна стаття - у науковому виданні, що індексується у науково-метричній базі Scopus, а також 4 публікації - у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, що дозволяє зробити висновок про достатній рівень апробації наукових результатів.

Наукові праці присвячені комплексному дослідженню проблем публічного управління містом в умовах сучасних викликів в Україні та пов'язаних із цим трансформацій у системі публічного управління. У статтях розглядаються теоретичні засади публічного управління містом, нормативно-правове

забезпечення містобудівної діяльності, проблеми управління містом у період повоєнної відбудови, а також визначаються основні інструменти публічного управління містом в умовах сучасних викликів.

Таким чином, результати дослідження репрезентовані у науковому дискурсі в повному обсязі, що забезпечує відкритість, публічність та можливість фахової оцінки запропонованих підходів і висновків. Обсяг та зміст опублікованих праць відповідають вимогам.

Дискусійні питання та зауваження щодо змісту дисертації.

Дисертаційна робота Липач О.О. характеризується належним рівнем теоретичної та методологічної глибини. Разом із тим, попри загальну наукову цінність і практичну значущість дисертаційного дослідження, окремі його положення мають дискусійний характер і потребують додаткового уточнення та поглиблення.

1. Зокрема, заявлене автором «вперше» як науково обґрунтований комплекс положень, інтегроване застосування яких сприятиме підвищенню результативності процесів публічного управління містом на основі сучасних концепцій адаптивного та стійкого управління в умовах правового режиму воєнного стану та післявоєнного відновлення, потребує більш чіткого відмежування від уже існуючих наукових підходів у сфері публічного управління містом. Доцільним було б більш детально окреслити, у чому саме полягає авторська новизна порівняно з попередніми дослідженнями.

2. Окремої уваги потребують пропозиції щодо вдосконалення законодавства, які доцільно було б конкретизувати у вигляді проєктів нормативно-правових актів або їх структурних елементів, що підвищило б практичну цінність дослідження.

3. Доцільним, на наш погляд, було б посилення аргументації щодо ефективності містобудівного моніторингу, прикладів і аналізу його застосування.

4. У підрозділі 3.3 певні зауваження викликає запропонована концептуальна модель антикрихкого міста, яка, попри свою теоретичну

обґрунтованість, потребує більш глибокої апробації або моделювання її практичного впровадження на рівні міст України в умовах післявоєнної відбудови.

З урахуванням зазначеного, перспективними напрямками подальших досліджень є емпірична перевірка запропонованих моделей, розробка релевантних методик оцінки їх ефективності, а також поглиблення досліджень у сфері публічного управління містом в умовах сучасних викликів.

Водночас наведені зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження.

Загальний висновок

Дисертація Липач Олени Олександрівни на тему: «Публічне управління містом в умовах сучасних викликів» є завершеною, самостійною та цілісною науковою працею, у якій на високому теоретико-методологічному рівні досліджено актуальну проблему цифрової трансформації публічного управління у сфері управління містом.

Зміст дисертації свідчить про належний рівень наукової підготовки здобувача, його здатність до комплексного аналізу правових, управлінських і технологічних аспектів публічного управління містом, а також уміння системно узагальнювати наукові підходи та формулювати обґрунтовані висновки.

Отримані результати мають наукову новизну та практичну значущість, можуть бути використані у діяльності органів публічної влади, а також у подальших наукових дослідженнях у сфері публічного управління містом.

На підставі вищезазначеного вважаю, що дисертація Липач О.О. відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор, Липач Олена Олександрівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент

професор кафедри менеджменту
та публічного управління
Державного податкового університету,
доктор наук з державного управління,
професор

Олександра ВАСИЛЬЄВА

